

нірів» викликала дискусії, що засвідчує наявність консервативних поглядів у здобувачів.

Створення та функціонування осередку зумовлене потребою формування вмінь використовувати отримані знання в майбутній професійній діяльності. Залучення студентів до підготовки та реалізації соціальних та освітніх проєктів, громадської діяльності надає змогу оволодіти різними формами та методами впливу на гендерні взаємини та сформуванню нетерпимого ставлення до будь-яких проявів дискримінації та насильства.

1. Всеукраїнська Мережа осередків гендерної освіти. URL: <http://gendercenter.sumdu.edu.ua/index.php/pro-nas> (дата звернення: 30.11.2020).

2. Впровадження гендерного підходу в систему вищої освіти України: досвід та кращі практики Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти ВНЗ 2012 – 2014 роки // Регіональне представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта. Бібліотека. URL: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/11251.pdf>. (дата звернення: 30.11.2020).

3. Уйсімбаєва М. Проектна діяльність: теоретичні аспекти // Витоки педагогічної майстерності. 2014. Вип. 13. с. 258-263.

Василь Березняк

доцент кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Гендерний мейнстрімінг на території України почав повільно зароджуватися і розвиватися з 60-х років минулого століття. Протягом цього часу філософи, психологи, соціологи, політологи, юристи, економісти здійснювали численні спроби як на теоретичному, так і на практичному рівні сприяти подоланню гендерної нерівності. Існуюча проблема гендерної сегрегації, гендерних стереотипів є комплексною, тому і її вирішення повинне мати такий характер. Передумовою такого вирішення є ефективна правова основа, але лише за допомогою юридичних засобів подолати її неможливо.

Гендерний бюджет виступає складовою децентралізації цих реформ, що спрямовані на зміцнення фінансової спроможності місцевого самоврядування, і пов'язує процеси управління фінансовими ресурсами та забезпечення гендерного паритету [1]. Терміни гендерний бюджет, генерований бюджет, гендерно орієнтований бюджет, гендерно чутливий бюджет є синонімічними. Проте, терміни «гендерний бюджет» і «гендерно орієнтоване бюджетування» не є тотожними, однак вони є взаємопов'язаними.

Гендерне бюджетування є одним із інструментів досягнення гендерної рівності, механізм якого охоплює політичну, економічну та соціальну сфери забезпечення рівності жінок та чоловіків. Концепція гендерно орієнтованого бюджетування була задумана як гнучкий механізм вироблення цільових стратегій для забезпечення справедливого розподілу ресурсів в інтересах різних соціальних груп населення, який дає змогу дослідникам і практикам постійно розширювати її контекст, забезпечуючи її функціонування в якості ефективного інструменту забезпечення соціальної інтеграції та гендерної рівності [2, с. 26].

З 2011 по 2015 рр. структурою ООН Жінки в Україні здійснена програма «Підвищення відповідальності щодо фінансування гендерної рівності», Програма спрямована на вирішення проблем у сфері фінансування та підзвітності з метою виконання зобов'язань із гендерної рівності. Загальна мета програми: «збільшити обсяг і підвищити ефективність використання донорської допомоги та національних ресурсів на виконання національних зобов'язань із гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок» [3].

Упровадження цього проєкту має за мету висвітлення принципів гендерно орієнтованого бюджетування: розуміння гендеру, політична воля, що продемонстрована політичними лідерами; встановлення нових вимог до системи збору статистичних даних; прозорість, партнерство і співробітництво між фахівцями з бюджетування та експертів у галузі гендерної рівності; участь зацікавлених сторін поза Урядом на всіх етапах діяльності [4].

Зазначені принципи мають стати вихідними засадами для розвитку гендерного бюджетування в нашій державі.

За підтримки проекту Міністерство фінансів України здійснює координацію врахування гендерного компоненту у фінансовій діяльності іншими міністерствами, відомствами, органами державної влади.

Робочими групами з гендерного бюджетування центральних виконавчих органів (Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерство соціальної політики України), а також державних адміністрацій (Дніпропетровської, механізми державного управління Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Харківської, Херсонської, Чернівецької, Черкаської областях) та м. Києва систематично проводиться гендерний бюджетний аналіз відповідно до міжнародних стандартів окремих програм в галузі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, молодіжної політики, фізичної культури і спорту тощо [1]. Учасниками цього процесу стала і громадськість, експерти, засоби масової інформації тощо.

Діяльність, що пов'язана з гендерно орієнтованим бюджетуванням в Україні є складною та передбачає різні заходи: наукові дослідження, інформаційну кампанію, моніторинг, навчання, розробку політики і стратегій та їх впровадження. Учасники, які долучаються до реалізації гендерних бюджетних ініціатив також є різними: це і експерти у фінансових питаннях, юристи, управлінці, соціологи, політологи, представники інститутів громадянського суспільства. Важливою є взаємодія таких фахівців для успішної реалізації даних проектів.

Ефективність впровадження гендерно орієнтованого бюджетування досягається в тих державах і регіонах, де існує політична воля і ініціатори змін. В Україні лише за підтримки різних міжнародних програм і проектів протягом понад десяти років фрагментарно впроваджуються різноманітні гендерні бюджетні ініціативи. Однак, це дало можливість сформулювати в Україні потужний досвід гендерно бюджетного аналізу та інтеграції гендерних підходів до бюджетів різних рівнів.

Отже, діяльність щодо впровадження проектів щодо гендерно орієнтованого бюджетування є складною та передбачає різні заходи: наукові дослідження, інформаційну кампанію, моніторинг, навчання, розробку політики і стратегій та їх впровадження. Учасники, які долучаються до реалізації гендерних бюджетних ініціатив також є різними: це і експерти у фінансових питаннях, юристи, управлінці, соціологи, політологи, представники інститутів громадянського суспільства. Важливою є взаємодія таких фахівців для успішної реалізації даних проектів. Ефективність впровадження гендерно орієнтованого бюджетування досягається в тих державах і регіонах, де існує політична воля і ініціатори змін. В Україні лише за підтримки міжнародних програм і проектів протягом понад 10 років фрагментарно впроваджуються різноманітні гендерні бюджетні ініціативи.

1. Гендерно-орієнтоване бюджетування на місцевому рівні. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: https://mof.gov.ua/uk/283-genderno-orientovane_biudzhetuвання_na_mistsevomu_rivni (дата звернення: 30.05.2021).

2. Впровадження гендерних підходів у діяльність органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування: Практикум / Н.В. Грицяк, О.І. Кулачек, Т.Е. Василевська, В.В. Близнюк; За заг. ред. І.В. Розпуген-ка. К.: Вид-во «К.І.С.», 2003. 100 с.

3. Гендерно орієнтоване бюджетування. Національне агентство України з питань державної служби: офіційний веб-сайт. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/courses/henderno-orientovane-biudzhetuвання> (дата звернення: 30.05.2021).

4. Огородова Т. Гендерно орієнтоване бюджетування сприяє підвищенню ефективності державних видатків і державної політики. ПРОМІС: офіційний веб-сайт. URL: <http://pleddg.org.ua/ua/2019/genderno-orientovane-byudzhetuвання-s/> (дата звернення: 30.05.2021).